

Sygn. akt IV P 120/16/Pm

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 marca 2017 r.

Sąd Rejonowy w Nowym Sączu IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSR Marek Wójcik

Protokolant: st.sekr.sądowy Krystyna Olekszyk - Stobierska

po rozpoznaniu w dniu 22 marca 2017 r.

na rozprawie

sprawy z powództwa Gminnej Spółdzielni (...) „ w C.

przeciwko E. J.

o zapłatę odszkodowania

I. Zasądza od pozwanej E. J. na rzecz strony powodowej Gminnej Spółdzielni (...) „ w C. kwotę 5.991,02 zł (pięć tysięcy dziewięćset dziewięćdziesiąt jeden złotych dwa grosze) tytułem odszkodowani płatną w 24 (dwudziestu czterech) ratach przy czym pierwsza rata w kwocie 241,02 zł (dwieście czterdzieści jeden złotych dwa grosze) płatna do dnia 10 pierwszego miesiąca po uprawomocnieniu się wyroku kolejne 23 raty w kwotach po 250 zł (dwieście pięćdziesiąt złotych) płatne w terminie do dnia 10 każdego następnego miesiąca;

II. Przyznaje ze środków Skarbu Państwa na rzecz adwokata K. G. kwotę 1.800 zł (jeden tysiąc osiemset złotych) netto wraz z należnym 23% podatkiem VAT w kwocie 414 zł (czteryście czternaście złotych), tj. kwotę 2.214 zł (dwa tysiące dwieście czternaście złotych) brutto tytułem pomocy prawnej udzielonej pozwanej z urzędu;

III. Zasądza od pozwanej E. J. rzecz strony powodowej Gminnej Spółdzielni (...) „ w C. kwotę 1.817 zł (jeden tysiąc osiemset siedemnaście złotych) tytułem kosztów zastępstwa prawnego;

IV. Kosztami sądowymi obciąża Skarb Państwa.

Sygn. akt IV P 120/16 Pm

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 22 marca 2017 roku

W pozwie wniesionym do Sądu w dniu 13 maja 2016 r. strona powodowa Gminna Spółdzielnia (...) w C. domagała się zasądzenia od I. W. (1) i E. J. solidarnie kwoty 11.991,02 zł wraz z kosztami postępowania.

W uzasadnieniu pozwu wskazano, że pozwane w datach nawiązania stosunku pracy podpisały oświadczenia, w treści których przyjęły odpowiedzialność materialną za powierzone im mienie, stanowiące własność Gminnej Spółdzielni. Przekazania im powierzonego mienia dokonano w formie spisu inwentarza co pozwane zgodnie potwierdziły i przyjęły

Po przeprowadzeniu inwentaryzacji, w dniu 11.08.2014 r. ujawnione zostały braki na kwotę 9040,12 zł. Wezwano pozwane do naprawy szkody w trybie dobrowolnym.

Wobec zbliżającego się upływu okresu zatrudnienia powódek strona powodowa zarządziła w sklepie przeprowadzenie inwentaryzacji zdawczo odbiorczej. O terminie inwentaryzacji poinformowano pozwane i pouczono o konieczności wzięcia udziału w spisie. Pozwane nie stawily się na inwentaryzację ani też nie wskazały osób je reprezentujących. Kolejna inwentaryzacja ujawniła w sklepie manko w wysokości 4085,51 zł. Pełne rozliczenie księgowo wykazało braki na łączną kwotę 11.991,02 zł.

Wydany w sprawie nakaz zapłaty (k. 55) uprawomocnił się w stosunku do I. W. (1).

Pozwana E. J. w sprzeciwie od nakazu zapłaty (k. 59-60) wniosła o oddalenie powództwa.

W uzasadnieniu pozwana przyznała, że była zatrudniona u powódki w okresie opisanym w pozwie, w sklepie spożywczym w K..

Zarzucała, że inwentaryzacja wyszła źle bo chciano się ich pozbyć ze sklepu, tak jak poprzedniej obsady. Kazano im podpisywać niewypełnione dokumenty związane z inwentaryzacją.

Pozwana zaprzeczyła aby dopuszczała się jakichkolwiek działań mających na celu uszczuplenie mienia.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

E. J. i I. W. (1) były zatrudnione u strony powodowej Gminnej Spółdzielni (...) w C. na podstawie umów o pracę. I. W. (1) jako kierownik a E. J. na stanowisku sprzedawcy, w sklepie nr 14 w K..

Pierwsze umowy o pracę zostały zawarte przez E. J. i I. W. (1) z pracodawcą na okres próbny to jest od 23 sierpnia 2012 r. do 22 listopada 2012 r. Kolejne umowy o pracę były zawierane przez w/w z pracodawcą na okresy od 23 listopada 2012 r. do 31 grudnia 2013 r. oraz od 1 stycznia 2014 r. do 31 sierpnia 2014 r.

(bezsporne)

W dniu 23 sierpnia 2012 przed podjęciem pracy u strony powodowej E. J. i I. W. (1) osobiście uczestniczyły w spisie kontrolnym (zdawczo – odbiorczym) towaru znajdującego się w sklepie nr 14 w K.. W spisie tym uczestniczyły również B. K., A. W. (1) i A. W. (2) (poprzednia obsługa sklepu) oraz przedstawiciele pracodawcy to jest komisja inwentaryzacyjna. Podczas tego remanentu dokonano przeliczenia i spisania towaru według asortymentu oraz obliczenia jego wartości.

(dowód: sprawozdanie opisowe k. 105-106, zeznania świadka B. J. k. 172)

E. J. i I. W. (1) w datach podpisania umów o pracę przyjęły odpowiedzialność materialną za powierzone im mienie znajdujące się w miejscu pracy to jest towar przeznaczony na sprzedaż i wyposażenie sklepu. E. J. i I. W. (1) podpisały również umowę o wspólnej odpowiedzialności materialnej pracowników za powierzone mienie i przyjęły na swój stan towar znajdujący się w magazynie sklepu w dniu 23.08.2012 r. w ilości i asortymencie wynikającym z przeprowadzonej inwentaryzacji.

(dowód: oświadczenia k. 20 – 31, umowa k. 32-34)

Do obowiązków pozwanej oraz I. W. (1) należała sprzedaż towaru w sklepie, przyjmowanie towaru na stan magazynu, uzupełnianie go na półkach i rozliczanie się z pracodawcą. (...) sklepu miała również obowiązek organoleptycznego badania towaru przed wydaniem go kupującemu.

E. J. i I. W. (1) dysponowały kompletem kluczy do sklepu oraz znały kod instalacji alarmowej, który był wprowadzany po zamknięciu sklepu. Pozwane miały możliwość zmiany kodu systemu alarmowego. W praktyce żadna osoba poza w/w nie miała dostępu do sklepu po jego zamknięciu.

(dowód: zakres czynności k. 107, zeznania świadków: G. Ś. k. 173, M. W. k. 173, I. W. (1) k. 173, zeznania strony powodowej k. 180)

W dniu 11.08.2014 r. przeprowadzono kontrolną inwentaryzację towaru będącego na stanie pozwanej oraz I. W. (1). Inwentaryzacja ta wykazała, że w magazynie sklepu nr 14 w K. występuje niedobór towaru w kwocie 9040,12 zł w stosunku do stanu wynikającego z dokumentów. E. J. i I. W. (1) osobiście brały udział w tym spisie kontrolnym wraz z komisją inwentaryzacyjną pracodawcy.

(dowód: sprawozdanie opisowe k. 36-37, oświadczenie k. 104 i 148, zeznania świadków: B. J. (2) k. 172)

W dniu 21.08.2014 r. przeprowadzono zdawczo odbiorczą inwentaryzację towaru będącego na stanie pozwanej oraz I. W. (1). Inwentaryzacja ta wykazała, że w magazynie sklepu nr 14 w K. występuje niedobór towaru w kwocie 4320,99 zł w stosunku do stanu wynikającego z dokumentów. Niedobór ten wynikał głównie z ujawnienia towarów przeterminowanych, których nie zauważono podczas spisu kontrolnego w dniu 11.08.2014 r.

Po korekcie, w której uwzględniono zwrot towarów przeterminowanych do dostawców oraz ubytki naturalne niedobór wyniósł ostatecznie 2984,90 zł. Niedobór został skorygowany dodatkowo o kwotę 34 zł – gotówki znajdującej się w kasie.

E. J. i I. W. (1) tym razem nie były obecne przy spisie towaru. Obie były niezdolne do pracy z powodu choroby. Zostały poinformowane o spisie kontrolnym oraz o możliwości wskazania osób je reprezentujących, jednak nie wyraziły chęci wzięcia w nim udziału i nikogo nie wskazały. Spis przeprowadziła komisja inwentaryzacyjna pracodawcy oraz nowi pracownicy przejmujący sklep.

(dowód: sprawozdanie opisowe k. 40-41, wezwanie k. 46, oświadczenie k. 150, zeznania świadków: G. Ś. k. 173, M. W. k. 173, zeznania strony powodowej k. 180)

Pozwana oraz I. W. (1) prowadziły w sklepie tak zwany „zeszyt długów”, na podstawie którego udzielały osobom fizycznym kredytów na sprzedawane towary. Działalność ta była prowadzona bez wiedzy i zgody pracodawcy.

(dowód: kserokopia zeszytu k. 120-147, zeznania strony powodowej k. 180)

Ostatecznie niedobór w mieniu powierzonym pozwanej oraz I. W. (1) wyniósł 11.991,02 zł.

(wyliczenie księgowe k. 51)

Sąd ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie zeznań w/w świadków, zeznań strony powodowej a także na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy. Żadna ze stron nie kwestionowała prawdziwości, ani mocy dowodowej przedłożonych dokumentów. Sąd ocenił zeznania świadków jako w pełni wiarygodne. Zeznania te są logiczne, zgodne ze sobą i nie zostały podważone przez inne dowody. Zeznania te są ponadto zgodne z dokumentami podpisanymi przez pozwaną. Wszyscy świadkowie za wyjątkiem I. W. (1) byli świadkami w pełni obiektywnymi.

Sąd nie dał wiary zeznaniom pozwanej E. J., w szczególności na okoliczność, że duża ilość zepsutych wędlin wynikała z niesprawnych chłodzi. Trudno sobie wyobrazić aby sklep spożywczy funkcjonował z zepsutymi chłodzi. Z zeznań świadków wynika, że chłodzi zostały wyłączone przez obsługę sklepu przed pójściem na zwolnienia lekarskie z nieznanego powodu. Pozwana przyznała, że nie brała udziału w ostatniej inwentaryzacji gdyż była tym wszystkim zdenerwowana.

Zeznania świadka M. O. nie dotyczyły okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia w sprawie.

Sąd zważył co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 124 § 1 k.p. pracownik, któremu powierzono z obowiązkiem zwrotu albo do wyliczenia się pieniądze, papiery wartościowe lub kosztowności, odpowiada w pełnej wysokości za szkodę powstałą w tym mieniu.

§ 2. Pracownik odpowiada w pełnej wysokości również za szkodę w mieniu innym niż wymienione w § 1, powierzonym mu z obowiązkiem zwrotu albo do wyliczenia się.

§ 3. Od odpowiedzialności określonej w § 1 i 2 pracownik może się uwolnić, jeżeli wykaze, że szkoda powstała z przyczyn od niego niezależnych, a w szczególności wskutek niezapewnienia przez pracodawcę warunków umożliwiających zabezpieczenie powierzonego mienia.

Niewątpliwie to na powódzie spoczywa ciężar dowodu w zakresie wykazania powstania szkody i jej wysokości. Strona powodowa wykazała, iż istniała niezgodność pomiędzy towarem znajdującym się na magazynie sklepu nr 14 a stanem towaru wynikającym z prowadzonej przez strony dokumentacji oraz wykazała wysokość powstałego niedoboru.

Warunkiem odpowiedzialności za mienie powierzone jest prawidłowe powierzenie tego mienia. Jak ustalił sąd, strona powodowa w dniu 23.08.2012 r. powierzyła mienie pozwanej oraz I. W. (1) w sposób prawidłowy. Pozwana osobiście brała udział w spisach z natury zarówno powierzającym mienie w dniu 23.08.2012 r. jak i w spisie kontrolnym w dniu 11.08.2014 r. Pozwana wiedziała o spisie zdawczo odbiorczym w dniu 21.08.2014 r. i mogła w nim uczestniczyć, jednak z własnej woli nie brała w tym spisie udziału. Wbrew zarzutom pozwanej spisy były przeprowadzone szczegółowo z natury. Wynika to ze sprawozdań opisowych, w których odnotowano ilość stron (ponad pięćdziesiąt) oraz ponad 1500 pozycji towaru. Sporządzono również protokół z wymiany towarów przeterminowanych na wartościowe. O tym, że spisy były szczegółowe świadczy również czas ich trwania (po kilkanaście godzin). Przedkładanie do akt sprawy całości dokumentacji było zbędne wobec faktu, że pozwana brała udział (lub mogła brać) w spisach i podpisała protokoły sprawozdań opisowych.

Sąd Apelacyjny w Krakowie w wyroku z dnia 21 listopada 2012 r. (III APa 28/12) orzekł, że: Sformułowanie zawarte w art. 124 § 3 k.p. wskazuje jednoznacznie, iż przyjętą zasadą odpowiedzialności jest tu zasada winy domniemanej. Oznacza to, że **ciężar udowodnienia istnienia lub braku winy spoczywa nie na pracodawcy, lecz na pracowniku**. Zatem do powstania obowiązku naprawienia szkody przez pracownika wystarczy, aby zostało mu powierzone mienie oraz aby w tym mieniu powstała szkoda. Nie trzeba przy tym wykazywać, że pracodawca zapewnił pracownikowi odpowiednie warunki do sprawowania pieczy nad mieniem. Dopiero jeśli pracownik chce się uwolnić od powyższej odpowiedzialności, powinien udowodnić, że szkoda powstała z przyczyn od niego niezależnych. Podobnie I PK 140/13 - wyrok SN - Izba Pracy z dnia 03-12-2013.

Sąd ustalił w niniejszej sprawie, że mienie zostało prawidłowo powierzone pozwanej i, że w mieniu tym powstała szkoda. Pozwana nie udowodniła, że szkoda powstała z przyczyn od niej niezależnych. W szczególności sąd ustalił, że: pozwana oraz I. W. (1) dysponowały kompletem kluczy do sklepu oraz znały kod instalacji alarmowej, który był wprowadzany po zamknięciu sklepu. Pozwane miały możliwość zmiany kodu systemu alarmowego. W praktyce żadna osoba poza pozwanymi nie miała dostępu do sklepu po jego zamknięciu. (...) sklepu nigdy nie stwierdziła kradzieży.

Pozwana nie wykazała więc w żaden sposób aby szkoda powstała z przyczyn od niej niezależnych.

Ponieważ I. W. (1) zapłaciła równowartość połowy szkody. Strona powodowa ograniczyła żądanie pozwu do kwoty 5991,02 zł.

Zdaniem sądu w niniejszej sprawie nie znajduje zastosowania termin przedawnienia określony w art. Art. 291 § 2 k.p. lecz termin określony w art. 291 § 3 k.p.

§ 2. roszczenia pracodawcy o naprawienie szkody, wyrządzonej przez pracownika wskutek niewykonania lub nienależytego wykonania obowiązków pracowniczych, ulegają przedawnieniu z upływem 1 roku od dnia, w którym pracodawca powziął wiadomość o wyrządzeniu przez pracownika szkody, nie później jednak niż z upływem 3 lat od jej wyrządzenia.

§ 3. Jeżeli pracownik umyślnie wyrządził szkodę, do przedawnienia roszczenia o naprawienie tej szkody stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego.

W ocenie Sądu pozwana wyrządziła pracodawcy szkodę umyślnie choć z zamiarem ewentualnym. W sprawie było bezspornym, że pozwana oraz I. W. (1) sprzedawały towar na tak zwany zeszyt. Jak ustalił sąd pracodawca na taką praktykę nie wyraził zgody. Działalność ta prowadzona systematycznie i na dużą skalę a zarazem chaotycznie i bez żadnej gwarancji zwrotu kwot za pobierane przez klientów towary w sposób oczywisty narażała pracodawcę na szkody.

Do przypisania pracownikowi w wyrządzeniu szkody winy umyślnej pod postacią zamiaru ewentualnego **wystarczy świadomość, że jego działania lub zaniechania mogą doprowadzić do powstania szkody i godzenie się na to**. I PK 195/09 - wyrok SN - Izba Pracy z dnia 09-03-2010

Pozwana musiała mieć pełną świadomość, że nie ma żadnej gwarancji zwrotu należności za kredytowane klientom towary a zatem miała świadomość, że pracodawca może ponieść z tego tytułu szkodę i godziła się na to. Zarówno pozwana jak i I. W. (2) nie potrafiły wskazać żadnej wiarygodnej przyczyny powstania niedoboru powierzonego im mienia. Sklep był zamykany przez pozwane i należycie zabezpieczony. Tak więc zdaniem sądu do powstania niedoboru mienia doszło na skutek bezprawnego udzielania klientom kredytów na towar, które to kredyty nie zostały zwrócone.

Wobec dokonania powyższych ustaleń faktycznych i prawnych Sąd orzekł jak w sentencji wyroku obciążając stronę powodową kosztami postępowania na zasadzie art. 98 § 1 k.p.c. Zdaniem sądu w niniejszej sprawie zachodzą przesłanki z art. 320 k.p.c., które przemawiają za rozłożeniem zasądzonej kwoty na raty. Pozwana znajduje się bowiem w trudnej sytuacji materialnej i osobistej. Pozwana jest wdową mającą na utrzymaniu córkę. Utrzymują się wyłącznie z renty rodzinnej po zmarłym mężu.

Z: 1. odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełn. stron,

2. kalendarz 14 dni.